κολουθήσω, μὲ συνεβούλευσε νὰ προφυλάξω τὸν πυρσόν μου.

Ὑπεχρεώθημεν νὰ βαδίσωμεν συνεχῶς ποσίτε καὶ χερσὶ ἐπὶ ὑγρᾶς ἄμμου καὶ ἐνίοτε ἡ διάβασις ἀπέβαινε τοσούτῳ στενὴ ὥστε μόλις ἠδυνάμεθα νὰ διολισθαίνωμεν. Ἀνακύψας ἐκ τῆς ἀφορήτου ταύτης θέσεως, εἶδον αἴφνης κρημνώδη λόφον, οὗτινος ἡ κορυφὴ ἐραίνετο μετεωριζομένη ὡς νέφος, ἀνὰ μέσον τῶν σκιερῶν βράχων, οἵτινες τὸν περιβάλλουσι· ἡ κάθοδος ἦτο τόσον ὀλισθηρὰ ἐκ τῆς ὑγρασίας, ὥστε κατέπιπτον ἀνὰ πᾶν βῆμα. Ὁ ξεναγός μου ἐπιδεξιώτερος εἰς τὸ εἶδος τοῦτο, μὲ ἔλαβεν ἀπὸ τῆς χειρὸς καὶ μὲ ἐβοήθησε ν' ἀναρριχηθῶ ἐπὶ τῆς κορυφῆς. Ἔφριττον ἐν τῇ θέᾳ τῶν βαθυτάτων βαράθρων ὑφ' ὧν πανταχόθεν περιεκυκλούμην. Μοὶ εἶπε νὰ καθήσω καὶ μὲ παρεκάλεσε νὰ τὸν ἀναμένω. Ἀπῆλθεν ἀμέσως, ἐγκαταλιπών με ἐν τῇ ἐρημίᾳ ταύτῃ. Τὸν εἶδον ταχέως κατερχόμενον τὸν λόφον. Μετ' ὀλίγον ἐγένετο ἄφαντος. Αἴφνης ἐπεφάνη· ὄχι αὐτός, ἀλλ' ὁ πυρσός του ὅστις ἔλαμπεν ὡς σπινθὴρ ἐντὸς σκοτεινῆς ἀβύσσου. Μόλις μοὶ ἐδόθη καιρὸς ν' ἀπολαύσω τοῦ θεάματος τούτου καὶ ὁ ὁδηγός μου ἐπανῆλθε. Κατέβην μετ' αὐτοῦ ἐντὸς αὐτοῦ τούτου τοῦ βαράθρου, ὅπερ πρὸ ὀλίγου εἶχε χαθῇ ἐκ τῆς θέας μου. Ἀνῆλθε τὸν λόφον καὶ δι' ἑνὸς ῥήγματος ἐπὶ τοῦ βράχου, εἰσήγαγε τὴν δᾷδα του, ἐνῷ ἀπεμάκρυνον τὴν ἐμήν. Τοῦτο ἐπήνεγκε βαθὺ σκότος ὅμοιον ζοφερᾷ νυκτί, ἔβλεπον ἕνα μόνον ἀστέρα στίλβοντα ἀνὰ μέσον τοῦ κενοῦ διαστήματος δύο σκιερῶν νεφῶν.

Τοῦ μέρους τούτου μὴ παρέχοντος πλέον νέας ἀπόψεις κινούσας τὴν περιέργειάν μου, ἐπανελάβομεν ἕρποντες τὸν δρόμον μας, διὰ νὰ ἐπανέλθωμεν πρὸς τὸ μικρὸν ῥυάκιον, ἀκολουθοῦντες τὰ πρῶτα ἴχνη μας. Ἐπανεῖδον μετὰ τῆς αὐτῆς ἐκπλήξεως καὶ σεβασμοῦ τὸν μονήρη ναόν. Ἠκροάσθην μετὰ τῆς αὐτῆς ἡδύτητος τοὺς ἁρμονικοὺς ἤχους τοῦ καταρράκτου· ἀλλὰ διῆλθον μετὰ ἥττονος δέους ὑπὸ τὸν θόλον ὃν εἶχον ἐκλάσει ὡς τύμβον μου. Ἐθεώρουν ἐμαυτὸν ὡς τὸν Θησέα ἐπανακάμπτοντα νικητὴν ἐκ τῆς εἰς τὸ βασίλειον τοῦ Πλούτωνος καὶ τῆς Περσεφόνης καταβάσεώς του· καὶ ὁποία ὑπῆρξεν ἡ χαρά μου, ὅτε ἀποδοὺς εἰς τὴν ἀρχαίαν Σιβύλλην τὰς ὑπολειφθείας δᾳδας μου, τας ὁποίας ἔσβεσεν, ἀνεκάλυψα τέλος τὸ ἀμυδρὸν τῆς ἡμέρας φῶς! Πόσον τὸ ηὐλόγησα, μετὰ μίαν οὕτω μακρὰν σκοτεινὴν ἐκδρομήν! Ἐχώρουν χαρίεις πρὸς τὸ ἡμίφως. Ἔβλεπον ἀνὰ πᾶν βῆμα τὸ ζοφερὸν περικάλυμμα ἀνελισσόμενον. Τὸ ἄνοιγμα τοῦ ἄντρου, μεγεθυνόμενον, μοὶ παρουσίασε τὸ λυκαυγὲς ἀνοιπεταννύον τὰς χρυσοφαεῖς καὶ στιλβούσας πύλας τῆς ἠοῦς. Ἀφικόμην ἐπὶ τοῦ ὁρίζοντος ὡς ἐπὶ νέου κόσμου, ἔνθα ὁ ἥλιος μὲ ἀνέμενεν ἐπὶ τοῦ χείλους τῆς δύσεως, ἐπιστεφόμενος ὑπὸ νεφῶν πορφυρῶν καὶ ῥοδίνων, καὶ' ἀντίθεσιν τοῦ μεγαλοπρεποῦς ἐκείνου θεάματος, οὗτινος αἱ σκιεραὶ εἰκόνες διαμένουσιν εἰσέτι ὡς ἐνδάλματα ἐν τῇ φαντασίᾳ μου.

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ) Ν. Χ.

Η ΑΝΑΓΝΩΣΙΣ ΚΑΙ Η ΓΡΑΦΗ.

Ὁ δυνάμενος νὰ ἀναγινώσκῃ συνομιλεῖ μετὰ τῶν ἀπόντων. Δέχεται τὰς ἐκμυστηρεύσεις αὐτῶν, ἀκούει τὰς διαβεβαιώσεις τῆς ἀγάπης των, γνωρίζει τὰς πράξεις, τοὺς διαλογισμούς, τὰς ἐπιθυμίας αὐτῶν. Ἄνευ τῆς ἀναγνώσεως οἱ ἀπόντες ἤθελον εἶσθαι ὡς νεκροί, δὲν ἠθέλομεν γνωρίζει ποῦ εὑρίσκονται, εἰς τί ἀσχολοῦνται, ἐὰν ἐνθυμῶνται ἡμᾶς καὶ ἐὰν ἐξακολουθῶμεν νὰ εἴμεθα πάντοτε προσφιλεῖς εἰς αὐτούς. Ἀφαιρέσατε τὰς ἐγγράφους ταύτας συνομιλίας, αἵτινες ἀναζωπυροῦσι τὴν μνήμην καὶ θερμαίνουσι τὴν καρδίαν, καὶ τότε οἱ πλεῖστοι τῶν εὐγενεστέρων δεσμῶν διαρρύγνυνται ὑπὸ τῆς ἀποστάσεως.

Ὁ δυνάμενος νὰ ἀναγινώσκῃ εὑρίσκεται ἐν συγκοινωνίᾳ οὐ μόνον μετὰ τῶν φίλων αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ μετὰ τοῦ σύμπαντος· δὲν ὑπάρχουσι πλέον ξένοι πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν του, διότι γνωρίζει τὴν ἱστορίαν ὅλων τῶν ἐθνῶν· δὲν ὑπάρχουσι πλέον θι' αὐτὸν ἄγνωστοι ἐκτάσεις, διότι τὰ βιβλία ἐξετύλιξαν ἐνώπιόν του τὸν κόσμον ἀπαρχῆς, ὡς ἐντὸς κατόπτρου.

Ὁ δυνάμενος νὰ ἀναγινώσκῃ συνομιλεῖ καὶ μετὰ τῶν νεκρῶν· ἐγκύπτων ἐπὶ τῶν σελίδων ἐν αἷς ἐνεπιστεύθησαν τοὺς διαλογισμούς των, νομίζει ὅτι οἱ λόγοι τῶν μεγάλων ἀνδρῶν ἐγείρονται ἐκ τῶν ἀφώνων σελίδων εἰς τὴν διάνοιάν του· λαμβάνει μαθήματα παρ' ὅλων τῶν ἀξιολόγων διανοιῶν, αἵτινες διέλαμψαν ἐν τῇ ροῇ τοῦ χρόνου, ὡς ἀστέρες φωταυγεῖς ἐν τῇ τροχιᾷ τῆς ἡμετέρας σφαίρας, ὠφελεῖται ἐκ τῆς πείρας των, προστίθησι τὰς σκέψεις των ἐπὶ τῶν σκέψεών του, καὶ οὕτω καθίσταται ὁ

γενικὸς κληρονόμος τῆς σοφίας ἣν ἀπεταμίευσαν οἱ αἰῶνες.

Ὁ δυνάμενος νὰ ἀναγινώσκῃ δύναται τὰ πάντα νὰ μάθῃ· αἱ διδαχαὶ ἔρχονται πρὸς αὐτὸν ἀμέσως χωρὶς νὰ διέρχωνται διὰ τοῦ στόματος διδασκάλου. Τὰ βιβλία εἶναι δι' αὐτὸν σχολεῖα πάντοτε ἀνοικτὰ, τὰ ὁποῖα τὸν παρακολουθοῦσι ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἐρήμου καὶ τὰ ὁποῖα οὐδεμία δεσποτικὴ θέλησις δύναται νὰ κλείσῃ.

Ὁ δυνάμενος νὰ ἀναγινώσκῃ ἔχει ὑπὸ τὴν διάθεσίν του πᾶν ὅ,τι δύναται νὰ ἐγείρῃ τὴν περιέργειαν, νὰ ἐνδιαφέρῃ τὸ πνεῦμα, νὰ συγκινῇ τὴν φαντασίαν. Εἶναι μονάρχης ἀπόλυτος κυκλούμενος ὑπὸ αὐλῆς συγκροτουμένης ἐκ τῶν μεγαλειτέρων νόων, οὓς παρήγαγον ἡ γῆ καὶ οἱ αἰῶνες.

Ἀλλ' ἡ ἀνάγνωσις μόνη δὲν εἶναι εἰμὴ τὸ ἥμισυ τῶν ἀπαραιτήτων γνώσεων διὰ τὸν κοινωνικὸν ἄνθρωπον· ἡ γραφὴ δὲ εἶναι τὸ συμπλήρωμα.

Ὁ μὴ δυνάμενος νὰ γράφῃ, ἀναγινώσκει μὲν τοὺς τῶν ἄλλων διαλογισμούς, ἀλλὰ δὲν δύναται νὰ ἀπαντήσῃ! Ὁμοιάζει τὸν δυστυχῆ ὅστις ἔλαβε μὲν παρὰ τῆς φύσεως τὴν ἀκοὴν, ἀλλὰ στερεῖται τῆς γλώσσης. Αἱ μετὰ τῶν ἀπόντων σχέσεις του περιορίζονται πάντοτε εἰς διαρκῆ μονόλογον, τοῦ ὁποίου αὐτὸς εἶναι πάντοτε ὁ ἄφευκτος ἀκροατής. Οὐδὲν μέσον ὑπάρχει ὅπως ἐμπιστευθῇ τοὺς διαλογισμούς του, ὅπως ἀπευθύνῃ μίαν ἐρώτησιν. Ὁ μὴ δυνάμενος νὰ γράφῃ ματαίως ἀγωνίζεται κατὰ τῆς ἀπιστίας τῆς μνήμης του, διότι δὲν δύναται δι' ἑνὸς διαρκοῦς σημείου νὰ μονιμοποιήσῃ τὴν παροῦσαν ἰδέαν. Ὁ μὴ δυνάμενος νὰ γράφῃ δὲν δύναται νὰ γνωστοποιήσῃ εἰς ἀπόντα ὑπόθεσίν τινα, ἐξ ἧς κρέμαται ἡ τύχη του, ἡ τιμή του. Ἠναγκασμένος νὰ ποιῆται πάντοτε χρῆσιν τῆς χειρὸς ἄλλου, εὑρίσκεται ἐν διαρκεῖ ἀνηλικότητι, ἐν ὑποτελείᾳ, μὴ δυνάμενος νὰ ἐμφανισθῇ ἀπέναντι τῶν ἀπόντων, εἰμὴ τῇ βοηθείᾳ ἀλλοτρίας κηδεμονίας.

Ἀλλ' ὁ γινώσκων νὰ ἀναγινώσκῃ καὶ νὰ γράφῃ ὁμοιάζει τὸ πτηνὸν, τὸ δι' ἀμφοτέρων τῶν πτερύγων ἱπτάμενον· ὁ κόσμος εἶναι πλέον ἀνοικτὸς ἐνώπιόν του, καθ' ὅσον ἐκτήσατο νίκην περιφανῆ κατὰ τοῦ χρόνου καὶ τῆς ἀποστάσεως. Ἤδη τὸ πᾶν ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς καλῆς χρήσεως τῶν δύο τούτων ἰσχυρῶν ὀργάνων. Ὁ γινώσκων νὰ ἀναγινώσκῃ καὶ νὰ γράφῃ δύναται βεβαίως νὰ σφάλῃ, ἀλλὰ τοῦτο δὲν εἶναι πλέον ἀποτέλεσμα ἀγνοίας, ἀλλὰ κακῆς κατευθύνσεως τῆς βουλήσεως· οὕτω ὁ ἄνθρωπος πεφωτισμένος ὢν διὰ τῶν γραμμάτων δύναται νὰ διακρίνῃ τὸ ἀγαθὸν τοῦ κακοῦ καὶ κατὰ συνέπειαν εὐλόγως καὶ νομίμως νὰ ᾖναι ὑπόλογος διὰ τὰς πράξεις του ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων, ὡς εἶναι τοιοῦτος ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ.

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ).

ΟΙΚΙΑΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ.

Καθαρισμὸς φορεμάτων, κλινοστρωμνῶν πρὸς νέαν χρησιμοποίησιν.

Πανταχοῦ τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Ἀνατολῆς ὡς καὶ ἐν Εὐρώπῃ ἐγεννήθη ἡ ἰδέα ὅτι φορέματα ἢ τὰ τῆς κλίνης ἀντικείμενα τὰ ὁποῖα ἐφορέθησαν ὑπὸ ἀνθρώπων ἀποβιωσάντων ἐκ τῶν κολλητικῶν δῆθεν νοσημάτων ἐξ εὐφλογίας, φθίσεως καὶ συφιλιτικῶν νοσημάτων πρέπει νὰ καταστραφῶσιν ἢ καῶσι, καθότι δι' αὐτῶν δύνανται νὰ μεταδοθῶσι τοιαῦτα νοσήματα πρὸς τοὺς ἄλλους. Τοῦτο εἶναι ἀβάσιμον. Ἐὰν τοιαῦτα φορέματα καλῶς ἐκπεπλυμένα κατὰ τὸν συνήθη τρόπον ἀραδιασθέντα καὶ κρεμάμενα ἐπὶ σχοινίων, ἐγκεκλεισμένα εἰς δωμάτιον μικρὸν κεκλεισμένον, ἅπαξ ἢ πλειοτέρας φορὰς ὑποκαπνισθῶσι διὰ τῶν μιασματοκαταστρεπτικῶν ἀτμῶν τοῦ Χλωρίου ἢ καὶ διὰ τῶν τοῦ καιομένου Θείου δύνανται νὰ χρησιμοποιηθῶσιν ἄνευ ἐλαχίστου φόβου ἐνυπάρξεως τοιούτου κολλητικοῦ μιάσματος. Πρὸς κατασκευὴν τοιούτων χλωριούχων ὑπατμισμῶν, σύμμιξον 2 μέρη λεπτοτάτης κόνεως τοῦ Μαγγανίτου Λίθου καὶ ἐν ἐλλείψει αὐτοῦ τοῦ ἐρυθροῦ μολυβδοχώματος καλουμένου, Μίνιον μετὰ 3 μερῶν ξηροῦ κοινοῦ ἅλατος καὶ ἐπίχυσον τὸ μῖγμα τοῦτο μετὰ 2—3 μερῶν Θειϊκοῦ ἢ βιτριολικοῦ ὀξέος καλουμένου συμμεμιγμένου πρότερον μετὰ 2 μερῶν ὕδατος. Διὰ θερμάνσεως τοῦ μίγματος τούτου, ἐντεθέντος εἰς πήλινον ἀγγεῖον ἐπιταχύνεται ἡ ἔκχυσις τῶν χλωριούχων ἀτμῶν καὶ δι' αὐτῶν καθαρίζονται. Διὰ τῆς πανταχοῦ ἐν Εὐρώπῃ εἰσαχθείσης ταύτης καθαριστικῆς μεθόδου χιλιάδων ταλλήρων τοιαῦτα ἀντικείμενα δύνανται νὰ ἀποκατασταθῶσι χρήσιμα διὰ τοὺς ὑπολειπομένους τῶν ὑπὸ τοιούτων νοσημάτων παθόντων καὶ ἀποβιωσάντων.